

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENAT

LEGEA

privind eternizarea faptelor **MARTIRILOR, EROILOR, LUPTĂTORILOR pentru LIBERTATE, COMBATANȚILOR REMARCAȚI și PARTICIPANȚILOR în Revoluția din Decembrie 1989**".

Parlamentul României adopta prezenta lege.

Art. 1 – Pentru a eterniza, în conștiința cetățenilor din România, recunoștința față de faptele celor care în decembrie 1989 au înlăturat sistemul totalitar comunist și a pus bazele sistemului democratic în România, schimbând regimul dictatorial comunist, impunând statul de drept democratic, ce configurează un mecanism statal superior în care se evidențiază supremația CETĂȚEANULUI, a cărui libertate obținută trebuie să ducă la situația când reprezentanții autorităților publice centrale și locale, precum și cei ai instituțiilor publice își vor subordona activitățile numai în avantajul cetățeanului.

Art. 2 – Pentru cinstirea și eternizarea celor care și-au jertfit viața pentru libertatea poporului român, declanșând, în perioada 16-22 decembrie 1989, ora 12,00, Revoluția română din decembrie 1989 se instituie titlul de MARTIR al României.

Titlul de „**Martir al României**” se conferă post-mortem celor care au fost uciși de forțele represive ale regimului comunist, în perioada menționată la alineatul 1, în urma acțiunilor prin care: au mobilizat persoane sau grupuri de oameni, au construit și au menținut baricade împotriva forțelor de represiune ale regimului comunist, precum și a faptului că au condus mulțimile pentru a prelua și controla instituții de stat politice importante ale dictaturii sau au participat la ocuparea acestora; brevetul de atestare și însemnul titlului se înmânează, spre păstrare, familiei celui titularizat sau părinților, după caz.

Titlul de „**Martir al României**” se conferă post-mortem și persoanelor care au decedat după data de 22 decembrie 1989, ca urmare a rănilor cauzate de gloanțele, bătăilor primite sau loviturilor cauzate de

impactul cu tancurile, TAB-urile, camioanelor ce provin de la forțele de opresiune, în situațiile prevăzute la alineatele precedente.

Art. 3 – În semn de eternizare a prețuirii și recunoștinței pentru cei care au declanșat și au înlăturat, în perioada 16-22 decembrie 1989, până la ora 13,30, **Revoluția română din decembrie 1989** – indiferent dacă au fost răniți de glonț sau de tancurile, TAB-urile, camioanele forțelor de opresiune, reținuți sau nu - se instituie titlul de „**EROU al României**”.

Titlul de „**EROU al României**” se conferă persoanelor ale căror acțiuni, în perioada 16-22 decembrie 1989, până la ora 13,30, s-au concretizat prin mobilizare de grupuri de oameni care au susținut înlăturarea imediată a dictaturii, prin construirea de baricade și menținerea lor în fața organelor de opresiune ale sistemului comunist, prin conducerea de grupuri de oameni pentru și cucerirea imobilelor în care se aflau organe de partid/stat, precum și a celor de propagandă și de susținere prin teroare ale sistemului dictatorial comunist, cu condiția să fi fost prezente la acțiuni declanșatoare ale Revoluției, cel puțin din după amiaza de 21 decembrie 1989.

Art. 4 – În semn de prețuire și recunoștință față de orice persoană care a participat împreună cu eroii, în perioada 16-22 decembrie 1989, până la ora 13,30, la acțiunile de obținere a libertății și care nu a mai putut fi prezent, din motive medicale, la realizarea Revoluției, se instituie titlul de **Luptător pentru libertate**.

Titlul de „**Luptător pentru libertate**” se conferă și persoanelor reținute sau nu, care nu au mai avut putere psihică de a reveni în data de 22 decembrie pe baricade, în realizarea Revoluției române din decembrie 1989.

Art. 5 – În semn de recunoștință față de persoanele care au participat direct împreună cu eroii, după ora 13,30 a datei de 22 decembrie 1989, în locurile fierbinți – în imobilele în care se aflau organe de partid/stat, precum și în cele de propagandă și de susținere prin teroare ale sistemului dictatorial comunist – și ale căror acțiuni se dovedesc a fi fost remarcabile se instituie titlul de „**Combatant remarcat pentru victoria Revoluției române din decembrie 1989**”.

Titlul de „**Combatant remarcat pentru victoria Revoluției române din decembrie 1989**” se conferă doar celor ale căror acțiuni menționate la alineatul 1 s-au desfășurat în perioada 22 decembrie 1989, ora 13,30 – 25 decembrie 1989, indiferent dacă sunt morți, au fost răniți sau au rămas valizi în cursul evenimentelor evidențiate de prezentul articol.

Art. 6 – În semn de prețuire față de persoanele care au sprijinit acțiunile martirilor, eroilor, luptătorilor pentru libertate ai României și combatanților remarcați pentru victoria Revoluției române din decembrie

1989, prin acțiuni destinate aprovizionării cu hrană, medicamente, apă și acțiuni de transportare ai morților și răniților, se instituie titlul de „**Participant la victoria Revoluției române din decembrie 1989**”.

Art. 7 – În semn de prețuire și recunoștință față de titularii art. 2-6 se conferă ordine, în conformitate cu Legea nr. 29/2000 și a Legii nr. 1/1996, astfel:

7.1 Ordinul **Steaua României** pentru titularii art. 2 și 3 ale prezentei legi. Ordinul conferit pentru persoanele prevăzute la art. 3 se înmânează, spre păstrare, succesorilor acestora.

a) Ordinul **Steaua României în grad de Colan** se conferă **Martirilor**.

b) Ordinul **Steaua României în grad de Mare Cruce** se conferă **Eroilor** care au condus grupuri de oameni pentru a ridica baraje în fața forțelor de represiune și/sau au condus grupuri de oameni pentru a cuceri imobilele în care se aflau organe de partid/stat și cele de propagandă și de susținere prin teroare ale sistemului dictatorial comunist, în perioada stipulată de art. 3, alin. 1, indiferent dacă au fost răniți, reținuți sau nu.

c) Ordinul **Steaua României în grad de Mare Ofițer** se conferă **Eroilor** răniți de glonț sau de tancurile, TAB-urile, camioanelor forțelor de represiune, precum și **Eroilor** reținuți-răniți, prevăzuți la alineat 2 al art. 3.

d) Ordinul **Steaua României în grad de Comandor** se conferă **Eroilor** care au participat la formarea și apărarea baricadelor și/sau au participat la cucerirea imobilelor în care se aflau organe de partid/stat, precum și a celor de propagandă și de susținere prin teroare ale sistemului dictatorial comunist, prevăzuți la alineat 2 al art. 3.

7.2 Ordinul **Serviciul Credincios** pentru titularii art. 4 al prezentei legi.

a) Ordinul **Serviciul Credincios în grad de Colan** se conferă **Luptătorului pentru libertate** care a fost rănit sau reținut-rănit și este prevăzut la alineat 1 al art. 4.

b) **Ordinul Serviciul Credincios în grad de Mare Cruce se conferă Luptătorului pentru libertate** care a fost reținut, dar nu a mai revenit lângă eroi după eliberare, din motive medicale și este evidențiat la alineat 2 al art. 4.

c) **Ordinul Serviciul Credincios în grad de Mare Ofițer se conferă Luptătorului pentru libertate** care nu a fost rănit sau reținut, dar nu a mai revenit după 22 decembrie 1989 lângă eroi, din motive psihico-emoționale și este prevăzut la alineat 2 al art. 4.

7.3 Ordinul Pentru Merit pentru titularii art. 5 al prezentei legi.

a) **Ordinul Pentru Merit în grad de Colan se conferă Combatantului remarcat pentru victoria Revoluției române din decembrie 1989** care a fost ucis, cu glonț, în acțiunile pe care le-a întreprins împreună cu eroii, în perioada 22-25 decembrie 1989.

b) **Ordinul Pentru Merit în grad de Mare Cruce se conferă Combatantului remarcat pentru victoria Revoluției române din decembrie 1989** care a fost rănit, cu glonț, în acțiunile pe care le-a întreprins împreună cu eroii, în perioada 22-25 decembrie 1989.

c) **Ordinul Pentru Merit în grad de Mare Ofițer se conferă Combatantului remarcat pentru victoria Revoluției române din decembrie 1989** care împlinește prevederile din prezenta lege.

7.4 Ordinul Victoria Revoluției Române din Decembrie 1989 se conferă titularilor prevăzuți la art. 6 a prezentei legi.

Art. 8 - Titlurile prevăzute la art. 2-6, precum și ordinele prevăzute la art. 7 se conferă de către Președintele României, la propunerea unei Comisii Speciale constituită din: câte un vicepreședinte al fiecărei Camere ale Parlamentului României, un Secretar de Stat al Ministerului Justiției, Procurorul General Adjunct al Parchetului Național Anticorupție și trei magistrați de la PNA, precum și câte 3 reprezentanți ai asociațiilor sau organizațiilor de revoluționari din Timișoara și legal înființate până la 1 august 1990, câte 1 reprezentant al asociațiilor sau organizațiilor de revoluționari din Arad, Reșița, Lugoj, Caransebeș, Cluj, Sibiu, Brașov,

Târgu Mureș și legal înființate până la 1 august 1990, câte 2 reprezentanți ai asociațiilor sau organizațiilor de revoluționari din București - care reprezintă zonele fierbinți „Piața Universității”, „Comitetul Central al PCR”, „Radiodifuziunea Română” și „Televiziunea Română” - și legal înființate până la 1 august 1990.

Regulamentul de funcționare al Comisiei Speciale prevăzută la alineatul precedent va fi întocmit de membrii acesteia, la 7 zile de la nominalizare și prima întrunire a Comisiei Speciale.

Sediul, dotările tehnice și staful tehnic ale Comisiei Speciale vor fi asigurate de Guvernul României, cel târziu până la 30 de zile de la apariția prezentei legi în Monitorul Oficial.

Conferirea titlurilor și distincțiilor prevăzute în art. 2-6 se atesta prin brevet președințial.

Art. 9 – De prevederile prezentei legi nu beneficiază cadrele militare și persoanele angajate în servicii militare, indiferent de armă, persoanele care își satisfăceau stagiul militar obligatoriu, persoanele care lucrau la sau pentru structurile Ministerului de Justiție, Procuraturii române, Ministerului de Interne, Ministerului Sănătății și/sau instituțiilor de cercetare penală și de poliție-politică, persoanele care se aflau în serviciu retribuit, în imobilele ocupate de eroi, persoanele care au făcut parte din cadrele de conducere ale Gărzilor patriotice, până la nivel de subunitate de întreprindere/instituție precum și persoanele care au ajutat, chiar pasiv, sub titulatura de membrii ai Gărzilor patriotice, forțele de represiune ale dictaturii comuniste.

Persoanele menționate la alineatul 1 vor beneficia de reglementări permise activităților pentru care erau retribuite.

Art. 10 – Familiile victimelor colaterale ale evenimentelor din decembrie 1989 vor fi ajutate de autoritățile statului Român, cu prioritate, urmând ca cei care se fac vinovați de producerea dramelor umane colaterale în decembrie 1989 să fie identificați și să suporte cheltuielile efectuate de Statul român pentru atenuarea suferințelor familiilor victimelor colaterale.

Prin **victimă colaterală** se înțelege persoana care a murit, au fost rănite sau reținute fără să fi avut o participare directă în timpul evenimentelor din decembrie 1989, conform art. 1-6 din prezenta lege.

Art. 11 – Pentru realizarea prevederilor prezentei legi este obligatoriu ca toate autoritățile publice centrale și locale și instituțiile publice române să pună la dispoziția Comisiei Speciale prevăzută la art.9, pentru realizarea Arhivei Unice a Revoluției române din decembrie 1989, ce va face parte din componentele Patrimoniului național, toate înregistrările audio-video realizate în perioada decembrie 1989, precum și orice alte documente sau materiale produse în aceeași perioadă menționată. Aceleași obligații le au și

persoanele fizice care au înregistrări audio-video și/sau documente ce au fost produse în perioada decembrie 1989.

Toate înregistrările audio-video și documentele produse în decembrie 1989, fiind componente ale patrimoniului național, după utilizarea acestora de către Comisia Specială prevăzute la art. 9, vor fi inventariate și lăsate în custodia Arhivelor Naționale.

Refuzul predării acestor bunuri de patrimoniu național, se sancționează conform Legii Patrimoniului. Persoanele fizice posesoare a unor astfel de bunuri de patrimoniu pot ceda și copii autentificate ale acestora, după caz.

Art. 12 – Eroii și organizațiile/asociațiile care s-au organizat în jurul celor care au înlăptuit Revoluția română din decembrie 1989, legal constituite până la data de 1 august 1990 și ale căror membrii au fost confirmați prin prezenta lege ca eroi, luptători pentru libertate și combatanți remarcați, sunt recunoscute ca parteneri socio-economico-politico-cultural de dialog cu autoritățile publice centrale și locale.

Această lege a fost adoptată de Senat, în ședința din, cu respectarea prevederilor art. 74, alin. 2, din Constituția României.

Președinte al Senatului României

NICOLAE VĂCĂROIU

Această lege a fost adoptată de Senat, în ședința din, cu respectarea prevederilor art. 74, alin. 2, din Constituția României.

Președinte al Camerei Deputaților a României

VALER DORNEANU